

GENTIAAN

25
jaar

CONTACTBLAD IVN OOST ACHTERHOEK

BELEEF DE NATUUR!

IVN Oost-Achterhoek

Voorzitter: Jacqueline Borgers-Collou, Looweg 10, 7152 AL Eibergen, tel: 0545-479997, e-mail: jborgers-collou@hetnet.nl

Vice-voorzitter: Marcel Karperien, Bronkhorstkamp 10, 7151 DJ Eibergen, tel: 0545-478378, e-mail: h.b.j.karperien@utwente.nl

Secretaris: Gertrude Bommer, Havekortweide 9, 7152 KJ Eibergen, tel: 0545-472457, e-mail: gertrudebommer@chello.nl

Penningmeester: Henriëtte ter Braak, Tongerlosestraat 17, 7131 WH Lichtenvoorde, tel: 0544-373277, e-mail: hterbraakvdk@planet.nl

Lid: Jan Dirk Focker, Kamperweg 7, 7137 PA Lievelede, tel. 0544-487469, e-mail: jandirk@focker.eu

Lid: André Hendriks, Dorpsstraat 85, 7136 LJ Zieuwent, tel: 0544-352043, e-mail: hendriks.wopereis@hotmail.com

Werkgroep Cursussen: Erika Ordeman, Haaksbergseweg 103, 7161 BH Neede, tel. 0545-295327, e-mail: erika.ordeman@gmail.com

Werkgroep Jeugd: Monique Molendijk, Haarstraat 19, 7156 LM Beltrum, tel. 0544-482714, e-mail: m.nijenhuis2@me.com

Werkgroep Landschapsbeheer: Johnny Hollink, Huikert 17a, 7161GJ Neede, tel. 0545-291109, e-mail: johnnenankehollink@hetnet.nl

Werkgroep Promotie: Ben ter Braak, Tongerlosestraat 17, 7131 WH Lichtenvoorde, tel. 0544-373277, e-mail: benterbraak@kpnmail.nl

Werkgroep Thema-avonden: Hans Berndszen, Papaverstraat 8, 7151VZ Eibergen, 0545-477222, e-mail: j.berndszen1@upcmail.nl

Werkgroep Vleermuizen: Anke Hollink, Huikert 17a, 7161GJ Neede, tel. 0545-291109, e-mail: johnnenankehollink@hetnet.nl

Werkgroep Wandelen: André Hendriks, Dorpsstraat 85, 7136 LJ Zieuwent, tel: 0544-352043, e-mail: hendriks.wopereis@hotmail.com

Werkgroep Website: Frans Bommer, Havekortweide 9, 7152 KJ Eibergen, tel: 0545-472457, e-mail: webmasterivnoostachterhoek@gmail.com

Contributie: Leden € 21,00

Huisgenoten: € 11,00

Jeugdlid: € 8,00

Donateur: € 11,00 (mag meer).

Bankrekening: Rabobank Achterhoek-Oost, NL88RABO0316440116 t.n.v. IVN

- 3 Winterseizoen landschapsbeheer gereed
- 5 Trudy Welman: dubbel jubileum
- 7 Een kleintje met een grote bek
- 8 Jeugpagina's
- 11 Kijk eens naar: goudsbloem
- 12 Busreis: door dal en duin
- 13 Het weer 25 jaar geleden en nu
- 15 Agenda

COLOFON

Gentiaan nummer 101: voorjaar 2015.

De Gentiaan verschijnt vier maal per jaar, aan het begin van ieder kwartaal.

De redactie Gentiaan bestaat uit:

Vaste medewerkers: Els van Dijk, Iet Hensbroek, Marco Boekelder, Auke Hoekstra, Kees de Rooij.

Coördinator redactie: Peter Polter, Piersonstraat 10, 7103 HC Winterswijk, tel 0543-520923.

E-mail: redactiegentiaan@gmail.com.

Sluiting volgend nummer: Het volgende nummer van de Gentiaan verschijnt half juli. De sluitdatum voor de kopij is: 15 juni.

(Kopij digitaal aanleveren als platte tekst zonder opmaak. Foto's als losse jpg-bestanden in hoge resolutie.

Maximale omvang van bijdragen: ongeveer 500 woorden.)

Van de bestuurstafel

Het is half maart als ik dit stukje schrijf. Het knotseizoen van onze vrijwilligers bij Landschapsbeheer is achter de rug, zij hebben de afgelopen maanden weer veel werk verzet. Dank voor jullie inzet, het is dankzij jullie werk dat wij ons diverse andere activiteiten zoals o.a. de activiteiten voor de jeugd en de thema-avonden kunnen veroorloven.

De cursussen zijn ook al weer voor een deel ingepland, dus weer activiteit genoeg. Niet alleen onze vrijwilligers zijn volop in beweging, ook de natuur laat op alle fronten van zich horen.

Vogels fluiten dat het een lieve lust is en zijn duidelijk op vrijersvoeten en de flora komt weer uit de winterslaap. Leuk voor onze wandelgroep, want hoewel er in de winterperiode ook het nodige te vertellen valt, is er in het voorjaar des te meer te zien en te horen. De bomen zitten nog niet volop in het blad, zodat ook de vogels goed te zien zijn. De

werkgroep promotie heeft weer een mooie bustocht uitgezet, we gaan er bij voldoende deelname op 9 mei 2015 weer op uit. Laat ze niet zitten en geef u op. Zie elders in dit blad voor meer informatie

We gaan weer genieten van al het moois dat de natuur te bieden heeft en hopen er met z'n allen een fantastisch jubileumjaar van te maken.

• Henriëtte ter Braak

Winterseizoen landschapsbeheer gereed

Het winterseizoen van de werkgroep landschapsbeheer zit erop. Net op tijd voor het broedseizoen, want de eerste merels zitten alweer op hun nest, zijn de laatste wilgen in de gemeente Berkelland geknot en staan er weer "goed geknipt" bij. Zo kunnen ze weer nieuwe takken maken om vervolgens hun bijdrage te leveren aan het mooie karakteristieke Achterhoekse landschap.

Het winterseizoen was gunstig, wat weersomstandigheden betreft. Elke eerste zaterdag van de maand en iedere woensdagmiddag is er door de vrijwilligers hard gewerkt om dit resultaat te bereiken. En altijd was er de gezamenlijke koffiepauze, verzorgd door Nel (de Haas) of Gertrude (Bomer).

Dit keer wil ik er graag één iemand uitlichten, die met zijn respectabele leeftijd een voorbeeld is voor velen. Het gaat hier om Jan Scheffers, die met zijn 89 jaar een trouwe vrijwilliger is van onze ploeg. Hij geniet van de werkmomenten, doet wat hij fysiek nog kan en voorziet de groep op momenten als hij iets te vieren heeft van eigen gebakken taart. Hoe fantastisch als je nog zo kunt genieten van vrijwilligerswerk!

Maar, het voorbeeld van Jan geldt voor alle vrijwilligers van Landschapsbeheer:

Iedereen draagt een waardevol steentje bij en doet de werkzaamheden die in zijn/haar vermogen ligt. En met elkaar bereiken we dan weer het mooie eindresultaat.

Jan Scheffers

Allemaal weer bedankt voor de bijdrage in het winterseizoen.

• Johnny Hollink,
Werkgroep Landschapsbeheer

Bladeren door 25 jaar Gentiaan...

Wist U

...dat een enkel blad van een appelboom 400.000 kleine spleetvormige openingen heeft om te kunnen ademen? Deze openingen zijn zo klein, dat noch stof noch water er kunnen indringen.

...dat planten ook een temperatuur hebben?

Er zijn bijv. cactussoorten, die in het binnenste van het plantenlichaam temperaturen bereiken van 52 graden Celcius.

Wandeling Leemputten

Zondag 13 maart hield het IVN Oost-Achterhoek een wandeling door natuurpark de leemputten. Het was winderig en koud, maar dat weerhield de natuurliefhebbers er niet van om mee te wandelen.

We waren met 63 wandelaars, vandaar dat we in 4 groepen gingen wandelen.

De gidsen begonnen met het vertellen over het ontstaan van het gebied. Twintig miljoen jaar geleden was hier een zee die de leem en klei achter heeft gelaten. Dat weet men omdat bij het winnen van de leem, tanden van haaien en botten van walvissen zijn gevonden.

In 1890 is men begonnen met het winnen van leem voor het bakken van dakpannen en stenen. Door de leem te winnen uit kleine putten is er een mooi labyrint ontstaan van sloten en putten. Alles is gegraven met de schop. Er zijn twee putten.

Toen er geen leem meer te winnen was heeft men de natuur zijn gang laten gaan en zo is er een mooi berken broekbos ontstaan. Waar een grote variatie aan vogels voorkomt. In de winter overnachten hier tientallen aalscholver zilverreigers en blauwe reigers.

In de jaren dertig ging men baggeren met grote machines, dat tot gevolg had dat er grote plassen zijn ontstaan van wel 400 meter bij 150 meter. De leem werd via een smal spoor naar de steenfabriek in Groenlo vervoerd. In de jaren 70 is men gestopt met het winnen van leem, wat tot gevolg had dat er een mooi natuurgebied overbleef om te wandelen en genieten van de vele watervogels. Met de verrekijker

hebben we er verschillende gezien zoals de fuut, kuifeend, waterhoen, meerkoet, nijlgans, brandgans, zwaan.

Een put heeft men dichtgegooid met klei en grond dat men niet kon gebruiken. Het is vrij nat, maar via een houten vlonderpad kan men er door heen lopen.

Vanaf het vlonderpad heb je weer een ander panorama in dit bijzondere natuur gebied.

• André Hendriks

(advertentie)

VOOR KWALITEIT TEGEN BETAALBARE PRIJZEN

Dagelijks verse aanvoer van aardappelen groente en fruit

Wij staan op de volgende markten:

DINSDAG: EIBERGEN

WOENSDAG: BORNE

DONDERDAG: BELTRUM

VRIJDAG: RUURLO

Trudy Welman: een dubbel jubileum!

Vanwege het 25-jarig IVN-afdelingsbestaan hebben we besloten een 25-jarige jubilaris met een redactioneel bezoekje te verrassen. Deze keer Trudy Welman, 25 jaar IVN-lid en 25 jaar bij de jeugd. Mijmerend wandelend via een rotstuinachtige Alpinestyle voortuin werd ik gastvrij onthaald met een home-made appeltaart. Ik wilde Trudy Welman verrassen met een redactioneel bezoekje, echter het verrassende was juist andersom. Kernwoorden: Kinderverpleegkunde, planten, cactussen en jeugd. Ze vertelde spontaan en enthousiast. Ook IVN!

Kees op bezoek

Trudy is een plantenfanaat zoals ze zich noemde. De voortuin toonde haar passie voor rotstuinplanten. Het lidmaatschap van de Nederlandse Rotsplanten Vereniging onderstreept dat.

De kamerplanten laten haar passie voor cactussen duidelijk zien! Ze is al 23 jaar lid van Seculanta afd. Achterhoek, de cactusclub. Bovendien is ze al 20 jaar bestuurslid. Cactussen groeien voornamelijk in steppeachtige gebieden met mineraalrijke gronden. Ze had er een boeiend verhaal over, en prachtige opnamen. Zelfs een blik in een speciale cactuskas was verrassend.

Trudy Welman

Tijdens de koffie met appeltaart liet ze me meegenieten van schitterende plantenfoto's op haar tablet en inderdaad ook foto's van de IVN-jeugd kwamen nadrukkelijk langs. Foto's maken en fotobibliotheken aanleggen is haar lust en leven.

Trudi vertelt:

Al vanaf de oprichting is Trudy IVN-GEN lid geworden en tegelijkertijd lid van de jeugdgroep. Ook de jeugd is haar passie, ze kan er boeiend over vertellen. Dat blijkt ook uit haar werk. Ze was verpleegkundige. Aanvankelijk verbonden aan de Neonatologie afd. van Stadsmaten. (Zorg voor zeer kleine baby's). Daarna hoofd van de kinderafdeling van het ziekenhuis in Groenlo. Vervolgens docent verpleegkunde aan het Graafschap College. Kinderen van 8 jaar en ouder boeien haar enorm en zo krijgt de link met de IVN-jeugd gestalte.

Aanvankelijk waren er 7 leidsters en 40 kinderen bij de IVN-jeugd-afdeling in de leeftijd van 8-14 jaar

Op dit moment hebben we ook een oudere jeugdgroep vanaf 13 jaar. Deze programmeert de activiteiten zelf. Men ging de scholen langs om reclame te maken en leden te werven. Het grootste probleem in de begintijd was, dat er geen vaste ruimte was. "We waren echte zwervers".

In die tijd van het IVN waren veel complete cursussen (groencursus genoemd) over bepaalde onderwerpen waarbij je dan ook een naslagwerk kreeg, ze werden gegeven b.v. door Hans Abbink, de schaapherder. Verscheiden- de keren namen we ook deel aan cursussen die ergens in Nederland werden georganiseerd specifiek voor jeugdgroepleidsters.

De jeugdleden van de IVN.

Tegenwoordig zijn het meer thema-avonden.

Vroeger was het bij de afdeling meer van "ons kent ons", nu zijn de werkgroepen meer de organisatorische eenheden.

Er is nu gelukkig wel een vast honk n.l. in de kruidentuin. Daar is van alles aanwezig. Zelfs is er een bosje dat de jeugd zelf onderhoudt, zeer educatief

We hebben nu 29 jeugdleden. Dat valt nog wel mee, immers de jeugd heeft tegenwoordig erg veel aan het hoofd en om handen, en vanaf 14 jaar hebben ze al een baantje.

Een jeugdachtend vraagt best wel wat voorbereiding. Wat is het doel dat je wil bereiken, dan moet je passend materiaal verzamelen, vervolgens nog de uitvoering voorbereiden.

Het is mooi en boeiend werk!

Tot slot van dit bijzondere jubileumbezoek

En aan het einde van deze veelzijdige en interessante ontmoeting kon ik nog een blik in de cactuskas werpen. Jeugd en cactussen zijn bij Trudy verenigd tot een unieke symbiose.

Kees de Rooij

(advertentie)

www.camping-eversman.nl

Bliksteeg 1, 71 61 PG Noordijk (Neede) Tel. 0545 291906

Kom Genieten van het buitenleven,
de natuur, rust en ruimte op
Camping D'n Eversman !

Een gezellige kleinschalige groene camping in
het stiltegebied van Noordijk met
verwärm zwembad met peuterbad,
kinderboerderij en speeltuin.

In het hoogseizoen en de meivakantie
zijn er leuke kinderactiviteiten.

Groepsaccommodatie "De Schöppe" 33 pers.

(advertentie)

Beleef de Berkel

Wij rijden met de bus over smalle weggetjes en door pittoreske dorpjes. Een tocht met volop natuur, cultuur en historie van de bron in Billerbeck tot de monding bij Zutphen.

Wij bieden diverse mogelijkheden. Bel of mail voor een afspraak of boek een van onze tochten.

M4Tourism
Lichtenvoorde
m4tourism@planet.nl
0544 - 371506

Een kleintje met een grote bek

Een voordeel van opruimen is dat je nog wel eens leuke dingen tegenkomt. Zo kwam ik een boekje tegen over het winterkoninkje, een keer meegenomen bij de bibliotheek (afgeschreven!). Toevallig hoorde ik vanmorgen dit vogeltje in onze tuin: niet één maar twee lieten afwisselend van zich horen. De territoria van de vogels liggen blijkbaar dicht bij elkaar. Of het is een 'chat' tussen man en vrouw winterkoning?

Het blijkt namelijk dat zowel man als vrouw winterkoning zingt. Misschien om met elkaar in contact te blijven in het dichte struikgewas? Wie zal het zeggen! Het is een kenmerkende, krachtige zang (een kleintje met een grote bek!) met hoge trillers, die wel op een halve kilometer te horen is! Ongelofelijk hoe zo'n klein vogeltje dit geluid kan produceren. Tijdens de zang trilt zijn hele lijfje mee. Zelfs het 'wip'-staartje is in beweging.

Het is een vogeltje dat altijd in de weer is. Als een ratelend balletje vliegt het heen en weer en springt het zelfs omhoog om een vlieg uit de lucht te happen. Dan weer rent het over de grond en lijkt meer op een muis op zoek naar eten!

Hoe komt hij aan zijn naam? Dat is een oud verhaal. *Lang geleden kwamen alle vogels bij elkaar om een koning te kiezen. Besloten werd dat de vogel die het hoogst kon vliegen, koning zou worden.*

Van alle vogels die probeerden zo hoog mogelijk te vliegen, bleef alleen de adelaar over.

Heel trots wilde hij alweer naar beneden duiken. Plotseling sprong een klein, bruin vogeltje van zijn rug af en vloog nog wat hoger. Alle vogels juichten om de prestatie van het kleintje. En de adelaar gaf toe dat niet hij, maar zijn passagier het hoogst was gekomen. Hij was voortaan het 'winterkoninkje'.

Het winterkoninkje houdt, anders dan zijn naam doet vermoeden, niet zo van de winter. Het vogeltje heeft veel 'energie' nodig en dat halen ze uit voedsel. Dat bestaat uit spinnen, oorwormen, duizendpoten. 's Winters zijn deze insecten minder goed te vinden. Dan zoeken de vogels naar eitjes en poppen van insecten. Maar ook bessen staan dan wel op hun menu.

Wat heel bijzonder is bij het winterkoninkje is de nestbouw. Hij bouwt niet één nest, maar soms wel zes tot acht! Ik ben benieuwd hoeveel nesten een grote tuin als de onze wel niet zal herbergen, bedenk ik me.

Het nest wordt meestal in dicht struikgewas, laag bij de grond gebouwd. Maar je komt ook bouwsels tussen gereedschap in de schuur tegen en zelfs brievenbussen zijn in trek.

Ze kunnen tot 3 nesten per jaar hebben.

“ Het winterkoninkje houdt, anders dan zijn naam doet vermoeden, niet zo van de winter. ”

Met hun fijne snavel zijn ze gespecialiseerd in het eten van kleine insecten.

Als al die nesten klaar zijn, gaat het mannetje door zang een vrouwtje lokken. Het vrouwtje kiest uiteindelijk het mooiste nest en gaat aan de gang met het inrichten van het interieur.

Het mannetje winterkoning is een echte macho: hij legt het aan met verschillende vrouwtjes, maar zorgt wel voor zijn uitgebreide kinderschare. Dat dan wel weer....

Waren het dan misschien toch twee mannetjes die ik vanmorgen hoorde?

Els van Dijk

Speuren naar sporen op 24 januari

Ontkiemende krachtpatsers

Op 14 februari heeft de jeugdgroep zich beziggehouden met kiemende zaden.

Waarom kiemen zaden? En wat gebeurt er precies als een zaadje gaat kiemen?

Wat komt er uit voort? We hebben het onder de loep genomen.

Er zijn vervolgens allerlei zaden gezaaid, zoals van tuinkers, taugé, rucola en bruine bonen. Iedereen heeft ook een hoofd geknutseld waar geen haar, maar gras op gaat groeien.

Waarom zouden ze krachtpatsers genoemd worden?

Uilen spotten

Op vrijdagavond 6 maart zijn de jongeren van de IVN met Marina Pruyzers op stap geweest om uilen te spotten.

De tocht begon op een erf aan de Visschemorsdijk in Neede. Op dit erf hangt een steenuilenkast. Man en vrouw steenuil waren helaas op pad. Steen- en bosuilen reageren op an-

Lastig te vinden, de Bosuil.

dere uilengeluiden en zijn zo te lokken. Marina liet een paar keer uilengeroep horen met een speciaal apparaatje en na een tijdje wachten lieten het steenuilenpaar zich zien.

We hebben in het donker een tocht rond Neede gemaakt, o.a. naar de Needse berg, het Needse Achterveld en het Teeselinkven.

Bij het Needse Achterveld reageerde er een bosuil op het geluid dat we lieten horen. De uil kwam geruisloos aangevlogen en ging vlak naast ons in een boom zitten.

Op een andere plek zweefde de bosuil een aantal keren langs ons heen en lieten de steenuilen van zich horen. Wilde eenden en kieviten reageerden ook op het geluid uit het apparaatje. Patrijzen waren in de schemering actief.

Het mooiste en duidelijkste hoe-hu-hu-hoe-ooooooooo u u kwam van een bosuil op onze laatste stop plek vlakbij het Teeselinkven.

Marina vertelde dat je bij het uilen tellen rustig en helder weer nodig hebt en je soms veel hoort en soms weinig. We hadden geluk op onze avond, de maan kwam tevoorschijn en we hebben veel moois gehoord.

Monique Molendijk

Jeugdgroep kijkt naar weidevogel

De jeugdgroep heeft op de tweede zaterdag in maart 'Weidevogels' als thema. Hiervoor is Gerrit Stomps door ons is uitgenodigd. Voor de pauze bij het vertonen van een DVD vertelt hij over de weidevogels die in onze contreien voorkomen. Na een uurtje weten we waar we de wulp, tureluur, grutto en kievit kunnen aantreffen.

Grutto's nestelen graag in de buurt van kieviten omdat die de omgeving goed bewaken en alarm geven bij onraad. De nesten worden door vrijwilligers opgespoord en voorzien van markeringsstokken, zodat de boer de nesten niet beschadigt bij zijn landbouwactiviteiten. Soms moet een nest verhuizen en dat gebeurt dan in etappes, zodat de vogels het nest blijven gebruiken.

Na de pauze gaan we naar het Loo vanwaar we vanaf de dijk bij de Berkel een mooi zicht hebben op de weilanden. De temperatuur haalt net de 4 graden en met een oostenwind is de gevoelstemperatuur nog lager. Op de Berkel zijn meerkoeten en futen te zien maar in de weiden is niets te bekennen behalve een haas die zich warm rent.

Op een gegeven moment komt toch nog een grutto aangevlogen en heel in de verte zijn door de verrekijker nog net wat kieviten op hun nest te zien. Ook de vogels vinden het te koud om actief te zijn net als wij.

Terug naar de Kruidenhof hebben we de wind nu gelukkig in de rug. Binnen bewonderen we een kist met eieren van diverse vogels. De volgende maand herhalen we deze activiteit samen met Gerrit zal het zeker lukken deze vogels te spotten. We bedanken Gerrit voor zijn enthousiasme en de fraaie zoekkaarten van weide- en watervogels die mee naar huis gaan.

Trudy Welman

25 Jaar afdeling IVN Oost-Achterhoek

Dit jaar bestaat onze afdeling 25 jaar. Een goede aanleiding om af en toe eens de vorige 100 nummers van onze Gentiaan door te bladeren. Hieronder het eerste voorwoord van de eerste Gentiaan.

Van de redactie

Hallo allemaal,

Een echt eigen afdelingsblad. Je gek hè?
En hebt u de voorkant al goed betekend?
Speciaal voor ons ontworpen door Chris Smeenk.
Schitterend. Dank je wel, Chris.

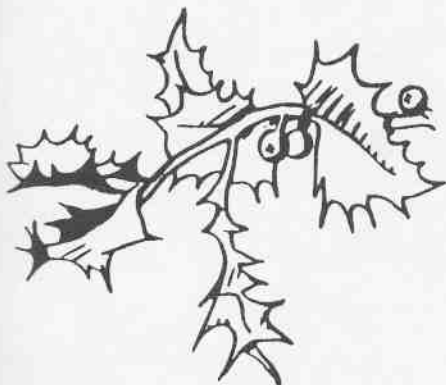
Het idee is van zijn vader, Henk.
GEN (Croento, Eibergen, Neede)
↳ Gentiaan. Henk!

De voorkant is dan ook iets, wat we zo willen houden. De inhoud verder, de opzet van de hoofdstukken etc. moet zich nog gaan ontwikkelen.

Hebt u ideeën, of wilt u voor een speciale rubriek zorg dragen, u bent van harte welkom.

Leuk dat we nu al zoveel kopij hadden, om een interessant en gezellig blad samen te stellen.
Veel leesplezier.

Nilma Comello.

Kijk eens naar: de Goudsbloem (calendula officinalis)

Toen ik zo'n jaar of acht was mocht ik van mijn moeder de zaadjes van de goudsbloemen afhalen. Ik vond het een prachtig werk: al die gekrulde droge zaadjes. En een wonder: ook als jij ze niet in de grond stopte kwamen er volgend jaar toch weer goudsbloemen op. En wat ik me ook herinner is dat de bloemblaadjes zo zacht aanvoelden.

Een tuin vol goudsbloemen.

De goudsbloem beleeft weer nieuwe tijden:

"Om oorlogen te voorkomen, of het nou hier, in Oekraïne of Syrië is, moeten we de herinnering levend houden. Daarbij stellen wij de burger centraal", verklaart Van Hemmen van het Exoduscomité. Hij presenteerde de goudsbloem als symbool voor burgerleed in oorlogstijd op een symposium in Wageningen over dat thema. De oranjegele goudsbloem heeft een helende werking en is traditioneel een symbool voor bezorgdheid en rouw, zegt Van Hemmen. Op 22 februari werd de goudsbloem bij de herdenking van het bombardement op Nijmegen voor de eerste keer gelegd.

Maar de goudsbloem staat symbool voor veel meer dan bezorgdheid en rouw:

De oude Egyptenaren waardeerden de goudsbloem al vanwege haar verjongende eigenschappen. In Amerikaanse burgeroorlogen gebruikten artsen op het slagveld de goudsbloem om open wonden mee te behandelen. Tijdens de Tweede Wereldoorlog deden zowel de bladeren als de bloemen dienst in een medicijn dat mensen liet zweten en dat hielp bij aandoeningen van de luchtwegen. En wij kennen vast allemaal wel de calendula-olie om een droge huid mee te bestrijden, zelfs eczeem is ermee te behandelen.

De bloem in volle bloei.

Je kunt de bloemen in salades verwerken, je kunt er rijst geel mee kleuren en met de uitgebloeide bloemen kun je wol en textiel verven.

Een laatste ontwikkeling in het gebruik van deze plant: de zaden bevatten goudsbloemolie en daaruit wordt sinds kort een reactief oplosmiddel gewonnen. Het reageert op de zuurstof in de lucht, waarbij geen schadelijke stoffen vrijkomen. Zo kan het verfverduunningsmiddelen vervangen. Belangrijk omdat op deze manier het OPS-syndroom voorkomen kan worden. Dit syndroom veroorzaakt blijvende schade aan hersenen en het zenuwstelsel bij vooral schilders en tapijtleggers.

Mocht u de goudsbloem niet kennen:

Het is een composiet, een winterharde, éénjarige plant. Hij bloeit van juni tot en met september met oranje/gele schijfbloemen van 4 tot 7 cm. doorsnee. De bloemen hebben aan het einde van hun bloemblaadjes drie tandjes.

De bladeren zijn groen, harig en peddelachtig van vorm. De bladeren zijn gaafrandig. De stengel is groen, sappig, hoekig, vertakt en bedekt met haartjes. De plant wordt tussen de 30 en 50 cm. hoog.

Het zaad van de goudsbloem is beige, 5 mm lang, gevormd zoals een komma met een knobbelige ruggengraat.

Het zaad.

Nog een recept voor de liefhebbers:

Calendula-vla:

1 el bloemblaadjes van de goudsbloem, 450 ml. melk, 2 el. suiker, ½ koffielepel vanille-essence, 2 grote eieren.

Stamp de bloemblaadjes fijn in een vijzel. Mix alle ingrediënten met de mixer en giet de vla in vuurvaste potjes. Zet de potjes au bain-marie op een ondiepe bakplaat en bak op 140 oC gedurende een half uur, tot de vla lichtjes is opgesteven. Versier elk potje met een bloemknopje.

• Iet Hensbroek

Beleef de natuur!

Door Dal en Duin

Zaterdag 9 mei 2015

Van 07:00 – 19:00 uur

Met de IVN –BUS maken we de natuurtocht "Door Dal en Duin".

Dalen en Duinen zijn onverbreekbaar met elkaar verbonden maar niet altijd met de zee. Nederland kent meerdere gebieden waar we in duinen en dalen kunnen struinen. Dit keer gaan we naar het Maasdal waar we de Maasduinen zullen bezoeken. Op de terugweg komen we door een ander en natter natuurgebied dat ook in een rivierdal ligt; De Ooipolder.

Beide gebieden bieden schitterende mogelijkheden om in rond te struinen. Ook dit jaar maken we er weer een verrassende tocht van. Neem in ieder geval goede schoenen en de verrekijker mee.

Uiteraard zorgen wij ervoor, dat er onderweg weer veel te beleven valt.

IVN leden € 40,00 p.p.

Niet leden € 45,00 p.p.

Incl. Bus, Lunchpakket, Koffie/Thee en eventuele entrees.

Informatie en opgave bij Ben ter Braak

benterbraak@kpnmail.nl

06 - 53 69 00 89

Opgave is mogelijk tot uiterlijk tot en met dinsdag 5 mei.

Het weer 25 jaar geleden en nu

Het weer is altijd in beweging, dus nooit elke dag en elk jaar hetzelfde. Kijken we naar januari 1990. Toen woedde er een hevige storm. Dit jaar niet dus.

De winter van 2013 – 2014 was geen winter : geen ijs en ook geen sneeuw. De wintermaand januari 2015 was ook geen echte winter, hoewel voor het gevoel wel , met de vele sneeuwdagen. Maar geen schaatsen op natuurijs De Bilt noteerde maar 1 ijsdag (maximum temperatuur lager 0o C over de gehele dag).

Even terugkijken naar vorig jaar , omdat 2014 het warmste jaar in tenminste 3 eeuwen was . Men is in 1706 begonnen met temperatuurmetingen. Even een overzicht:

2014: 0 ijsdagen, normaal 6 ijsdagen (max. temp. lager dan 0o C)

2014: 27 vorstdagen, normaal 58 vorstdagen (min. temp. lager dan 0o C)

2014: 110 warme dagen, normaal 85 warme dagen. (max. temp. 20o C of hoger)

2014: 23 zomerse dagen, normaal 26 zomerse dagen (max. temp. 25o C of hoger)

2014: 2 tropische dagen, normaal 4 tropische dagen (max. temp. 30o C of hoger)

Vorig jaar is de maand mei uitvoerig in de Gentiaan besproken, vooral met het oog op de bekende ijsheiligen.

We gaan nu kijken naar de maand juni. Hoe was het de maand juni in jaar 1990. Het aantal zonuren was maar 113. Verder was de maand extreem sober , op elf dagen minder dan 1 uur zon. De laagste temperatuur was 5,7o C , de hoogste 26o C .

Juni

Zomermaand.

Rozenmaand.

Braakmaand.

ZOMERMAAND

Op de 21e begint de astronomische zomer. De zon bereikt haar hoogste stand en staat 16 uur en drie kwartier boven de horizon. De dagen zijn allemaal op z'n langst.

ROZENMAAND

Juni is de maand dat de rozen hun volle kleurenpracht gaan tonen.

Deze bloem heeft zonder twijfel al eeuwen lang bij de mens

een bijzondere plaats ingenomen. Geen enkel bloeisel is met meer romantiek omgeven en ook geen andere bloem heeft bij dichters , schilders en componisten meer de aandacht kunnen trekken.

Op zich verwonderlijk , want iemand die buiten rondkijkt, weet dat de natuur geen romantiek kent.

Voor degene, die de natuur beziet zoals die werkelijk is, is ieder bloem mooi. Zelfs de bloem van onkruid is mooi.

BRAAKMAAND

Heel lang geleden sprak men van braakmaand. Duitsland en ook Oostenrijk gebruiken nog steeds deze benaming als Brackert en Braakmonat voor deze zomermaand.

Eeuwenlang is het de gewoonte geweest om in de zomer een akker braak te laten liggen. Door niets in te zaaien en te planten en alles wat er uit zichzelf groeide niet te verwijderen , wilde men de grond tot rust laten komen.

Later ploegde men dit er onder om als natuurlijke bemesting te gebruiken. Helaas is dit in onbruik geraakt.

Hoe gaat het in de toekomst verder met de maand juni ?

Door de klimaatverandering zien we dat in de toekomst de temperatuur gaat stijgen. We zien dan meer zachte winters en warme zomers.

Het KNMI zegt ook dat in de winter de neerslag toeneemt. Ook de intensiteit van extreme regenbuien in de zomer neemt toe. Ook zal hagel en onweer heviger zijn.

Het is niet zo dat dat gelijk gebeurt , het is de toekomst. Hoewel, we hebben al weer 2 zachte winters gehad.

Ik eindig zoals altijd met de weerspreuk:

Niet te koel , niet te zwoel

Niet te nat en niet te droog

Juni vult de schuren hoog.

Auke Hoekstra

ONTWERP, AANLEG EN ONDERHOUD VAN BELEVINGSVOLLE TUINEN

(0)545 - 292 568

POST@TUINENVANGEERDINK.NL

WWW.TUINENVANGEERDINK.NL

(Voormalig) Lensdragers gezocht

In het kader van een onderzoek naar nieuwe contactlensmaterialen is

Hofland Optiek

op zoek naar mensen die problemen hebben gehad met hun contactlenzen.

Deze problemen moeten zich vooral bevinden op het gebied van:

- droge ogen(al dan niet aan het einde van de dag),
- irritatie in gearconditioneerde ruimten,
- werkzaamheden met beeldschermen,
- rokerige ruimten.

Graag willen wij mensen uitnodigen om een afspraak te maken.

Aan het onderzoek zijn geen kosten verbonden.

Contactlenzen en aanpassingen worden gratis ter beschikking gesteld tijdens dit onderzoek.

Agenda

Zondag 19 april: Wandeling in Rekken (IVN Oost-Achterhoek).

Thema: Bossen, beken en havezaten. Aanvang: 14.00 uur.
Startpunt: Parkeerplaats Sportclub Zuid Rekkenseweg 19 7157 BL.

Woensdag 29 april: KNNV: Discussieavond over de omgeving van de Steengroeve als Natura 2000-gebied.

Zonnebrinkkerk, Zonnebrink 61, 7101 NB Winterswijk

Aanvang: 20.00 uur. Einde: ± 22.00 uur

Spreeker en info: Maarten van den Bosch (0543-523057).

Zondag 10 mei: Vogelexcursie, Bekendelle in het Woold (KNNV).

Vertrek: 07.45 uur per fiets vanaf VVV-kantoor Winterswijk. 08.00 uur vanaf de stenen brug in Bekendelle. Terug ± 12.00 uur.

Woensdag 13 mei: IVN-KNNV thema avond: Evolutie bloembomen in het Krijt.

Gemeentelijk Stadsmuseum, Matelierstraat 33, 7141 BP Groenlo, Aanvang: 20.00 uur.

Zondag 17 mei: KNNV-IVN publiekswandeling: Lente in nieuwe en oude natuur.

Vertrek: 14.00 uur vanaf Scholtenmaatweg 21, 7106 CT Ratum. Leiding: Gidsen van KNNV/IVN.

Zaterdag 23 mei: Libellenexcursie (KNNV).

Meddoseveen en omgeving, Vertrek 10.00 uur van het VVV-kantoor te Winterswijk.

Zaterdag 30 mei: Excursie door bufferzone Vragenderveen (KNNV).

Vertrek 13.30 per auto vanaf theater De Storm, Haitsma Mulierweg 11, 7101 BX Winterswijk.

14.00 uur vanaf de parkeerplaats aan de rand van de bufferzone aan de Maneschijnweg in Vragender.

Woensdag 3 juni: Avondwandeling bij Lievelede (IVN Oost-Achterhoek).

Thema: Orchideeën. Let op: aanvang 19.00 uur.

Startplaats: Parkeerplaats Koolmansdijk 7137 NC.

Dinsdagavond 9 juni: Dorpsplantenwandeling (KNNV).

De bebouwde kom van Winterswijk. Vertrek 19.00 uur van het VVV-kantoor Winterswijk.

Zaterdag 13 juni: Patrijzen en andere vogels (KNNV).

Barlo en het Aaltense Goor.

Vertrek: 10.00 uur per fiets vanaf de watertoren in Aalten

Zondag 21 juni: Wandeling door Needse Achterveld (IVN Oost-Achterhoek).

Thema: Gagel en jeneverbes.

Aanvang: 14.00 uur. Startplaats Visschemors-dijk, Parkeerplaats Staatsbos-beheer, 7165 BH Neede.

Korte cursus. Grassen en voorjaarsplanten (IVN Oost-Achterhoek).

Theorie 23 april, 14 en 21 mei in de Kruidenhof te Eibergen van 19.30 tot 22.00 uur.

Excursie 23 mei. Kosten € 30.00 p.p.

Korte cursus. Solitaire (wilde) - en honingbijen (IVN Oost-Achterhoek).

Theorie van 19.30 tot 22.00 uur.

Kosten € 30.00 p.p. Voor data zie website.

Korte cursus. Vlinders en libellen (IVN Oost-Achterhoek).

Theorie: 17 juni en 1 juli in de Kruidenhof te Eibergen van 19.30 tot 22.00 uur.

Excursies: 20 juni en 4 juli.

Zie ook:

Zie ook actuele agenda op:
www.ivn.nl/oost-achterhoek
www.ivnma.wordpress.com

Bladeren door 25 jaar Gentiaan...

HET WEER IN JULI

Regen op St. Godelievens-feest (6 juli),
Water binnen zes weken om het meest.

Als het op Maria Magdalena regent (20 juli),
Dan regent het zes weken achtereën.

Bouwt Sint Anna mierenbergen (26 juli),
Dan zal ons lang de winter tergen.

Juli-dagen, hel en klaar,
Heten altijd een goed jaar.

Regent het op twee juli,
Dan regent het nog 40 dagen.

In juli moet de hitte braden,
Wat in de herfst wordt opgeladen.

BURO COLLOU

TUIN & LANDSCHAPSONTWERP

- Tuinontwerp voor particulieren, instellingen en bedrijven.
- (Her)inrichting van boerenerven.
- Landschapsplannen.
- Cursussen.
- Advies.

www.burocollou.nl

Buro Collou is een **ontwerpbureau** dat zowel grootschalig als kleinschalig werkt. Grootschalig in de vorm van bijvoorbeeld **landschapsplannen** en kleinschalig in de vorm van **tuinen** voor particulieren en instellingen. Natuur en milieu zijn in alle gevallen belangrijk voor de ontwerpkeuzes. Streekeigen beplanting, landschappelijke context en duurzame materialen zijn het uitgangspunt. Buro Collou maakt (her)inrichtingsplannen voor boerenerven, bijvoorbeeld in het kader van functieverandering, waarbij het streekeigen karakter van huis en erf voorop staat.

Looweg 10 7152AL Eibergen 0545-479765 jac@burocollou.nl
www.burocollou.nl

Buro Collou is aangesloten bij vereniging 'Wilde Weelde' vakgroep natuurrijke omgeving.

Buro Collou draagt het IVN een warm hart toe.

